

The image features a silhouette of a woman with long hair, seen from behind, looking out of a window. The window is partially obscured by a pattern of white diagonal lines on a dark background. The lower portion of the image is a solid blue triangle that contains the main title text.

SIGNALEREN EN HANDELEN HUWELIJKSDWANG EN ACHTERLATING IN HET BUITENLAND

Landelijk Knooppunt
**HUWELIJKSDWANG
EN ACHTERLATING**

Signaleren en handelen

Aan huwelijksdwang en achterlating in het buitenland gaat een fase vooraf waarin de daadwerkelijk uitvoering misschien nog te voorkomen valt. Daarvoor moet je als professional alert zijn op signalen en weten hoe daarop te reageren. (Potentiële) slachtoffers vermoeden vaak vooraf dat het tijdens een vakantie mis kan gaan en dat ze misschien worden achtergelaten of moeten trouwen. Is een slachtoffer eenmaal in het buitenland dan is het erg moeilijk deze te helpen te vluchten en terug te keren naar Nederland. Zeker als het slachtoffer minderjarig is en/of meerdere nationaliteiten of verblijfsrecht in Nederland heeft zijn de mogelijkheden beperkt.

Als het niet mogelijk is om onder de reis uit te komen adviseer het (potentiële) slachtoffer om belangrijke gegevens te noteren en een vertrouwenspersoon te informeren waar de reis heen gaat, voor hoe lang en bij wie wordt gelogeed. Ook kan worden afgesproken hoe het (potentiële) slachtoffer contact met Nederland blijft onderhouden en, of het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating (hierna LKHA) mag worden geïnformeerd over het mogelijke risico op achterlating in het buitenland. Verder is het goed om kopieën van belangrijke documenten in Nederland achter te laten en te zorgen dat deze online en digitaal beschikbaar zijn. Immers kenmerkend voor achterlating is dat paspoort, visum, ticket en bankpas/geld wordt afgenomen. Voordat een paspoort of uitreisvisum verstrekt kan worden moet eerst de identiteit van het slachtoffer worden vastgesteld.

In deze handreiking wordt een overzicht gegeven hoe je als een professional een (potentieel) slachtoffer kunt ondersteunen wanneer deze bang is te worden achtergelaten. Krijg je als professional te maken met een concrete hulpvraag, dan is altijd raadzaam om voor advies contact op te nemen met het LKHA. Dat kan zowel telefonisch als per mail.

Voor vertrek: bereid je goed voor

Wanneer je als professional een (potentieel) slachtoffer ondersteunt, die bang is om gedwongen te worden uitgehuwelijkt of achtergelaten in het buitenland, is een goede voorbereiding van belang. Het is raadzaam om bij een concrete hulpvraag voor advies contact op te nemen met het LKHA.

Volg bij de voorbereiding onderstaande stappen:

Stap 1: Schrijf het verhaal op

- Waarvoor is het (potentiële) slachtoffer bang?
- Wat is er gebeurd of wat staat er te gebeuren
- Welke signalen of aanwijzingen heeft het (potentiële) slachtoffer gezien of gehoord?
- Welke personen spelen een belangrijke rol (namen en contactgegevens)? Waarom zijn zij belangrijk?
- Met wie heeft het (potentiële) slachtoffer gesproken over de zorgen (namen en contactgegevens)

Stap 2: Schrijf gegevens op

- Wanneer is de vakantie? (datum)
- Wat is de datum van terugkeer?
- Waar gaat het (potentiële) slachtoffer heen? (namen, adressen en telefoonnummers van de personen waar iemand naar toe gaat)
- Wat is het eigen mobiele telefoonnummer van het (potentiële) slachtoffer?
- Wat is het e-mailadres van het (potentiële) slachtoffer wat via internet toegankelijk is? (denk aan Gmail, Hotmail)
- Is er sprake van een dubbele nationaliteit?
- Met welk paspoort is het ticket geboekt?
- Welke persoon/personen in Nederland mogen de contactgegevens van het (potentiële) slachtoffer hebben?
- Welke persoon/personen in het buitenland mogen de contactgegevens van het (potentiële) slachtoffer hebben?
- Mag het LKHA de (contact) gegevens van het slachtoffer hebben?
- De gegevens worden alleen aan het LKHA verstrekt 24 uur nadat het slachtoffer niet op de afgesproken datum is teruggekeerd en het slachtoffer vooraf een toestemmingsverklaring voor gegevensuitwisseling met het LKHA en haar ketenpartners heeft ondertekend.
- Overzicht van personen in Nederland en het buitenland die zijn ingeschakeld en contactgegevens hebben.

Stap 3: Kopieer papieren

- Zorg voor een check of de papieren¹ (paspoort, verblijfsvergunning, bankpas) nog geldig zijn.
- Maak een kopie en/of digitale scan van alle belangrijke papieren en pasjes. Het slachtoffer mag alleen zelf een kopie van de eerste pagina's van de Nederlandse en buitenlandse paspoort bewaren. Een professional mag dit niet².
- Laat het slachtoffer de digitale kopieën naar het eigen e-mailadres sturen en de e-mail met deze stukken in de inbox bewaren. Dan kan iemand die wil helpen deze gegevens later terugvinden.
- Zet digitale kopieën van de papieren ook op een USB-stick.

¹ Voordat een paspoort of uitreisvisum verstrekt kan worden moet eerst de identiteit van het slachtoffer worden vastgesteld.

Stap 4: Vind ambassade

- Verzoek het slachtoffer de BZ-Reis app op de telefoon te installeren en zich te abonneren op het reisadvies van het land. Als de informatie wordt gedownload is die ook offline beschikbaar. Zo heeft het slachtoffer het adres en telefoonnummer van de ambassade (of consulaat) beschikbaar:
  - De 24/7 BZ Reis app in de Google store
  - De 24/7 BZ Reis app in de iTunes store
- Zoek op **www.ambassade.startpagina.nl** of **www.minbuza.nl** waar de dichtstbijzijnde Nederlandse ambassade (of consulaat) is. Noteer het adres en telefoonnummer.
- Zoek met routeplanner uit wat de kortste route is van het vakantieadres naar de ambassade.

Stap 5: Maak overzicht/documenten met gegevens

- Maak met het slachtoffer een overzicht van haar of zijn gegevens (1 t/m 4).
- Zorg ervoor dat de gegevens online en digitaal beschikbaar zijn (bv via webmail)
- Maak 2 enveloppen of usb- sticks met al deze gegevens (1 t/m 4).
- Laat slachtoffer envelop 1 of de USB-stick op een veilige plaats bewaren en meenemen op reis.

Stap 6: Afspraken met een professionele vertrouwenspersoon³ in Nederland

- Wanneer gegevens online en digitaal beschikbaar zijn kan het slachtoffer inloggegevens beschikbaar stellen aan een professionele vertrouwenspersoon. Met deze persoon afspraken maken en hier alleen gebruik van te maken wanneer de cliënt op de afgesproken datum niet terugkeert in Nederland en binnen 24 uur contact heeft opgenomen.
- Het (potentiële) slachtoffer stelt alle gegevens⁴ op alle manieren (envelop, usb-stick, per e-mail) beschikbaar aan de professionele vertrouwenspersoon. Deze dient deze gegevens zorgvuldig te bewaren.
- Maak afspraken over contactmomenten (wanneer bellen, sms/ WhatsApp of e-mail sturen). Spreek een codewoord af voor het geval cliënt in nood zit, maar niet vrijuit kan praten.
- Spreek af dat als er 24 uur na het afgesproken contactmoment geen contact is opgenomen het LKHA ingeschakeld wordt. Wijs erop dat het (potentiële) slachtoffer zich moeten afmelden wanneer bekend is dat zij niet op de afgesproken dag terug zijn (vertraging, langer verblijf o.i.d.), omdat de politie wordt gealarmeerd.
- Maak afspraken over het melden van eventueel 'loos alarm' aan de vertrouwenspersoon!
- Ook in Nederland moet er veel worden geregeld. Er moet dan ook goede afstemming zijn over het vlietschema.

² In verband met de bescherming van persoonsgegevens mag er geen kopie van het paspoort verstrekt worden aan een professional.

⁴ Denk hierbij onder andere aan een leraar, mentor van school, huisarts en dergelijke.

⁵ In verband met de bescherming van persoonsgegevens en voorkoming van fraude mag er geen kopie van het paspoort verstrekt worden aan een professional..

Bij een gedwongen huwelijk of achterlating in het buitenland

Een slachtoffer van een gedwongen huwelijk of achterlating in het buitenland kan niet zomaar naar de Nederlandse ambassade gaan. Hij of zij maakt zich daarmee zichtbaar en door weg te lopen ontstaan mogelijk ergere problemen. Bovendien is de Nederlandse ambassade niet in alle landen vrij toegankelijk. Een slachtoffer van een gedwongen huwelijk of achterlating in het buitenland moet zelf, via e-mail of telefoon, contact leggen met de Nederlandse ambassade, de ambassade werkt niet outreachend en haalt slachtoffer(s) niet op.

Ook is er tijd nodig voor de ambassade en het LKHA om zaken uit te zoeken en (als dat kan) papieren te regelen. Ook speelt de wet- en regelgeving en de (dubbele) nationaliteit van het slachtoffer van het land waar slachtoffer(s) verblijven een rol. Dat kan terugkeer naar Nederland bemoeilijken.

- Een slachtoffer van huwelijksdwang of achterlating in het buitenland moet eerst telefonisch of per e-mail contact zoeken met de Nederlandse ambassade.
- De Nederlandse ambassade onderhoudt contact met slachtoffer(s) met de Nederlandse nationaliteit. In geval van verblijfsrecht in Nederland onderhoudt het LKHA het contact met slachtoffer(s).
- De Nederlandse ambassade legt via het ministerie van Buitenlandse Zaken contact met het LKHA. Het LKHA heeft tot taak om de melding van een gedwongen huwelijk of achterlating in het buitenland te verifiëren in afstemming met partijen in het lokale veld in Nederland (denk aan Veilig Thuis, politie, hulpverlening, onderwijs, Raad voor de Kinderbescherming). Wanneer is vastgesteld dat er sprake is van een gedwongen huwelijk of achterlating in het buitenland ondersteunt het LKHA de terugkeer naar Nederland.
- Professionals kunnen ook zelf contact leggen met het LKHA om een gedwongen huwelijk of achterlating in het buitenland te melden. Het LKHA neemt vervolgens contact op met het ministerie van Buitenlandse Zaken.
- Als slachtoffers(s) minderjarig zijn, zijn mogelijkheden om naar Nederland terug te keren beperkt. Dit heeft onder andere te maken met het gezagsrecht van de ouders.
- De mogelijkheden om slachtoffer(s) te ondersteunen bij de terugkeer naar Nederland die naast de Nederlandse nationaliteit de nationaliteit hebben van het land waar zijn verblijven zijn zeer beperkt. De wet- en regelgeving van dat land zijn dan van toepassing. Dit geldt ook voor slachtoffers met verblijfsrecht in Nederland die verblijven in het land van hun nationaliteit.

Tips voor het omgaan met slachtoffer(s)

Hieronder volgen een aantal tips voor het omgaan met een (potentieel) slachtoffer van een gedwongen huwelijk of achterlating in het buitenland.

1. Veiligheid voor alles!

- Breng (potentiële) slachtoffer(s) nooit in (levens)gevaar.
- Veiligheid van (potentiële) slachtoffer(s) gaat voor alles.
- Bespreek met (potentiële) slachtoffer(s) de risico's van het verstopen van documenten, telefoon, extra simkaart, bankpas of contant geld.
- De Nederlandse ambassade en het LKHA maken indien nodig en mogelijk samen met het slachtoffer een veiligheidsplan. Een veiligheidsplan bestaat uit afspraken met het (potentiële) slachtoffer wat zij/hij kan doen wanneer hij/zij zich niet veilig voelt en wie benaderd kan worden als de situatie uit de hand loopt.

2. Timing is van levensbelang

- Hoe erg de situatie ook is, het is van belang dat slachtoffer(s) geduldig zijn.
- De melding moet immers geverifieerd worden en, wanneer is vastgesteld dat er sprake is van een gedwongen huwelijk of achterlating in het buitenland, moet er veel geregeld worden voordat het slachtoffer daadwerkelijk veilig terug kan keren naar Nederland.
- Timing is cruciaal als slachtoffer(s) contact opnemen met de Nederlandse ambassade (eerst per mail of telefoon), hun (professionele) contactpersonen, naar een internetcafé gaan of uiteindelijk de stap nemen te vertrekken. Het is belangrijk om te wachten tot zich echt een goede mogelijkheid voordoet.

3. Contactpersonen

Om een slachtoffer te kunnen ondersteunen bij terugkeer naar Nederland is het van belang dat een slachtoffer kan communiceren via telefoon of internet. Daarbij kan er, wanneer nodig en mogelijk, gebruik worden gemaakt van de telefoon of internetverbinding van een vertrouwde contactpersoon in de buurt van het slachtoffer.

- Slachtoffers moeten eerst telefonisch of via e-mail in contact proberen te komen met de Nederlandse ambassade of consulaat of met een ambassade van een ander Europees land. Als het niet lukt om de Nederlandse ambassade te bereiken, probeer dan een boodschap bij het LKHA (+31703454319) achter te laten, zodat zij het ministerie van Buitenlandse Zaken informeren.
- Slachtoffers kunnen proberen hun vertrouwenspersoon in Nederland te bereiken. Zij kunnen contact leggen met het LKHA.
- Slachtoffers kunnen eventueel vertrouwenspersonen (familieleden of vrienden bijvoorbeeld) in het buitenland inschakelen, als zij heel zeker weten dat deze persoon vertrouwd kan worden. Het inschakelen van politie in het buitenland kan in sommige landen gevaar opleveren voor het slachtoffer en wordt afgeraden.

Terugkeer naar Nederland

Als het LKHA in overleg met betrokken lokale partijen heeft vastgesteld dat er sprake is van een gedwongen huwelijk of achterlating in het buitenland ondersteunt het LKHA slachtoffer(s) bij de terugkeer naar Nederland. Slachtoffers met verblijfsrecht in Nederland worden alleen ondersteund wanneer de IND heeft bevestigd dat zij terug mogen keren naar Nederland.

- De Nederlandse ambassade verstrekt een reisdocument. Als je een dubbele nationaliteit hebt wordt uitgezocht met welk document je mag uitreizen.
- Indien nodig coördineert het LKHA de opvang en begeleiding in Nederland in samenwerking met Veilig Thuis en andere lokale organisaties. Er worden afspraken gemaakt met lokale partijen dat een slachtoffer bij terugkeer wordt opgehaald of naar opvang wordt gebracht.
- Wanneer er sprake is van een veiligheidsrisico in Nederland werkt het LKHA via het Landelijk Expertise Centrum Eergerelateerd Geweld samen met de nationale politie en de Koninklijke Marechaussee en wordt een veiligheidsplan met het slachtoffer besproken.
- Wanneer slachtoffers minderjarig zijn werkt het LKHA nauw samen met Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en de Gecertificeerde Instelling (de voogd) in de gemeente van herkomst.
- Als een slachtoffer veilig is teruggekeerd naar Nederland kan bemiddeling worden overwogen. Misschien lukt het om samen met de familie tot een oplossing te komen. De mogelijkheden en scenario's kunnen besproken worden met een professionele vertrouwenspersoon.
- Het is belangrijk dat slachtoffer(s) bij terugkeer in Nederland hun veiligheid en zekerheid in acht nemen.

Alle gegevens op een rij

Persoonsgegevens

Naam

Voornaam

Geboortedatum

Geboorteplaats⁵

Nationaliteit(en)

Burgerservicenummer

Paspoortnummer(s)

Adres

Telefoonnummer

Mobiel

Mobiel (geheim)

E-mailadres

School/instelling

Codewoord bij gevaar

---

⁵ Indien geboorteplaats niet in Nederland ook geboorteland toevoegen

Vakantiebestemming

Land

Stad

Adres

Naam gastfamilie

Vakantieadres

Datum vertrek

Datum terugkeer

Vertrouwenspersoon

Naam

Functie

Organisatie

Telefoonnummer

Gegevens Nederlandse ambassade/Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating

Telefoonnummer
ambassade

E-mailadres
ambassade

LKHA telefoonnummer +31 70 345 43 19

LKHA e-mailadres LKHA@veiligthuis Haaglanden.nl

Verhaal (potentieel) slachtoffer

Ik ben bang om te worden:

Achtergelaten in het buitenland

Toelichting

Gedwongen tot een huwelijk in het buitenland

Toelichting

Anders

Toelichting

Wat er tot nu toe is gebeurd:

Toelichting

Ik vertel hier kort mijn verhaal en noem daarin de signalen die ik heb opgevangen en de personen die een rol spelen (je mag ook een apart briefje met je verhaal bijvoegen)

De vertrouwenspersoon (aan wie ik deze gegevens heb gegeven) mag het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating inschakelen als ik geen contact meer opneem of op de genoemde datum (zie vluchtplan) niet teruggekeerd ben.

Datum _____

Plaats _____

Ik heb kopieën toegevoegd van:

Aantal exemplaren:

☐ Bankpas(sen)	_____
☐ Polis zorgverzekering	_____
☐ ov-jaarkaart	_____
☐ Uittreksel bevolkingsregister	_____
☐ Anders nl.	_____

Alleen voor mezelf⁶ bewaar ik kopieën van

Aantal exemplaren:

☐ ID kaart	_____
☐ Nederlands paspoort	_____
☐ Buitenlands paspoort	_____

Verklaring van geen bezwaar gegevensuitwisseling LKHA

Landelijk Knooppunt

HUWELIJKSDWANG EN ACHTERLATING

Naam: _____

Geboortedatum: _____

BSN: _____

Laatst bekende adres in Nederland: _____

Geeft toestemming aan het Landelijk Knooppunt voor Huwelijksdwang en Achterlating voor het opvragen van, verstrekken van of inzage geven in persoonlijke gegevens van:

- _____
- _____
- _____

Indien mogelijk contactgegevens toevoegen: (naam, telefoon en/of e-mailadres)

Datum: _____

Woonplaats: _____

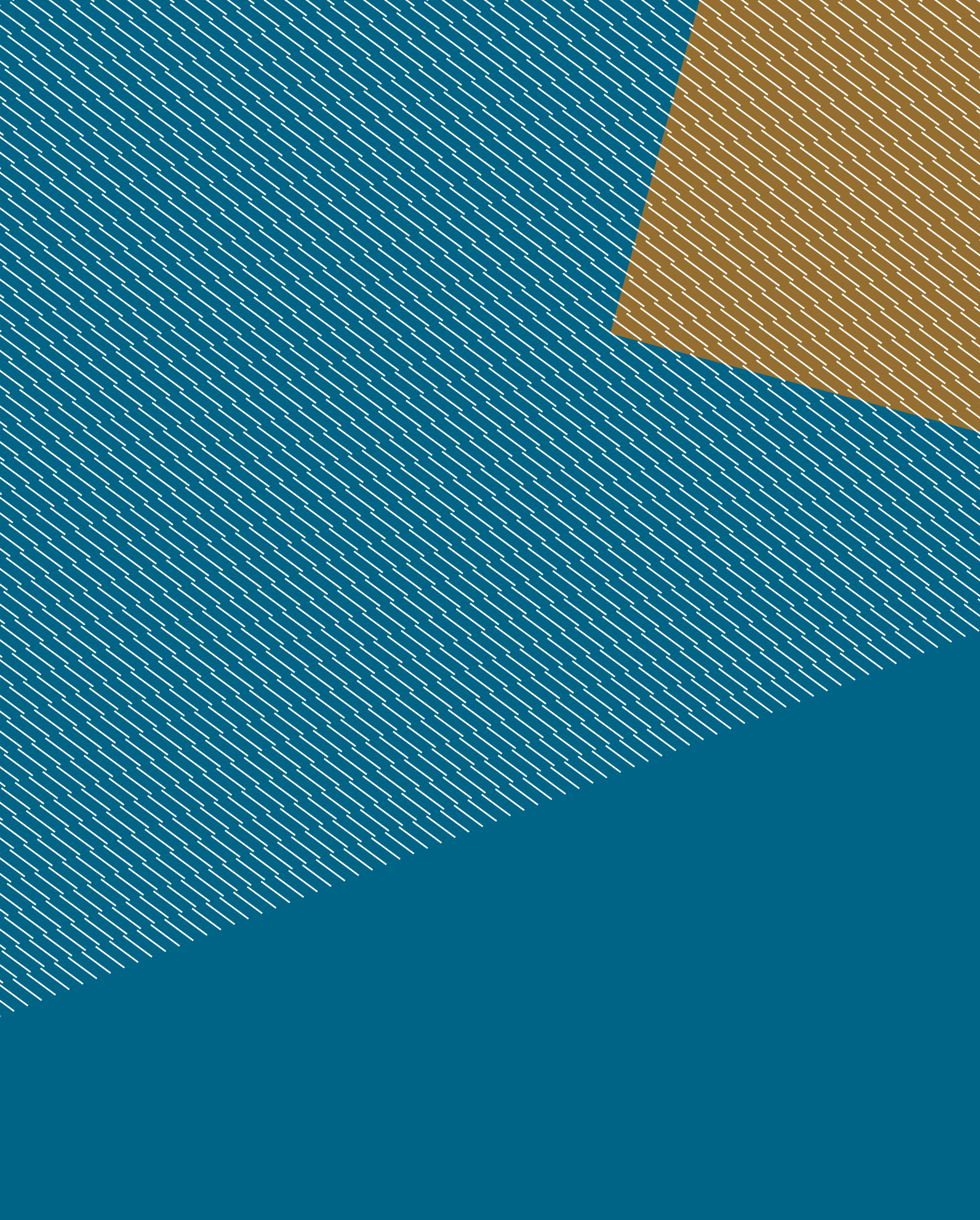
Naam: _____

Handtekening:

_____

N.B.: Het Landelijk Knooppunt voor Huwelijksdwang en Achterlating is organisatorisch ondergebracht bij Veilig Thuis Haaglanden. Zodra verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk is, wordt de casus direct doorgeleid naar het expertteam huwelijksdwang en achterlating van Veilig Thuis Haaglanden.

⁶ In verband met bescherming van persoonsgegevens en voorkoming van fraude mag er geen kopie paspoort verstrekt worden aan een professional.

HET LANDELIJK KNOOPPUNT IS GEVESTIGD IN
DEN HAAG BIJ VEILIG THUIS HAAGLANDEN.

W www.huwelijksdwangenachterlating.nl
E lkha@veiligthuis Haaglanden.nl
T 070 345 43 19